

Is post van Sandd verzamelwaardig?

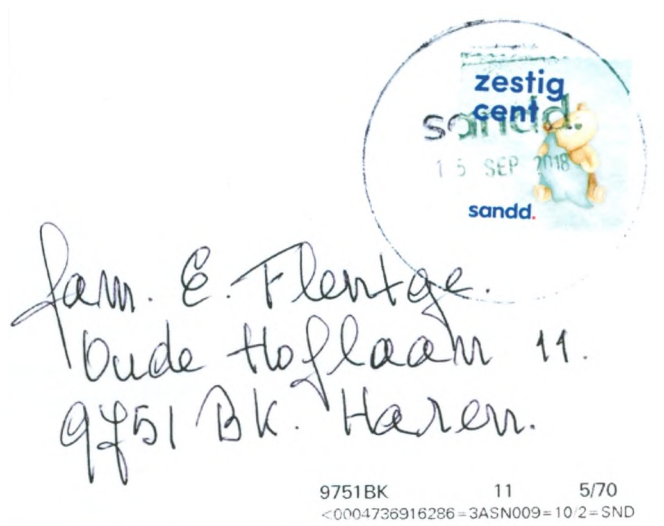
De firma Sandd is opgericht in 1999. De naam staat voor Sort and Deliver, oftewel het sorteren en bezorgen van post. "Ach, weer zo'n particuliere postbezorger", was de reactie van het nationale postbedrijf TNT Post - het huidige PostNL. Sandd had echter meer ambities dan de gemiddelde kleine bezorger.

In 2015 werden ongeveer 3,2 miljard poststukken in heel Nederland bezorgd. Deze markt neemt ieder jaar af door de opkomst van e-mail en de sociale media. In 2018 was de omvang al afgenomen tot 2,5 miljard poststukken. Daarvan bezorgde de firma Sandd er 720 miljoen.

Vanaf het begin hield de firma zich bezig met de landelijke verspreiding van post. Aanvankelijk alleen geadresseerd drukwerk, tijdschriften en (kleine) pakketjes. Maar toen de postmarkt geliberaliseerd werd, op 1 april 2009, mocht Sandd ook brieven gaan bezorgen. Daarbij ging het vooral om bulkpost van de overheid (Belastingdienst), banken en uitgeverijen.

afb 2 Port-betaald-zegels voor goede doelen

afb 4 Poststuk met geboortezegel

Bulkpost: "Port betaald"

Wat merkten wij als filatelisten van dit alles? Erg weinig. Op de post die door Sandd bezorgd werd, zagen we vrijwel geen postale kenmerken, behalve soms 'Port betaald'. Er verscheen een Port-betaald-zegel van Sandd (afb. 1), maar meestal ging het om gedrukte Port-betaald-kenmerken die er alleen maar uitzagen als zegels. Ze waren vooral te vinden op post van loterijen en goede doelen (afb. 2).

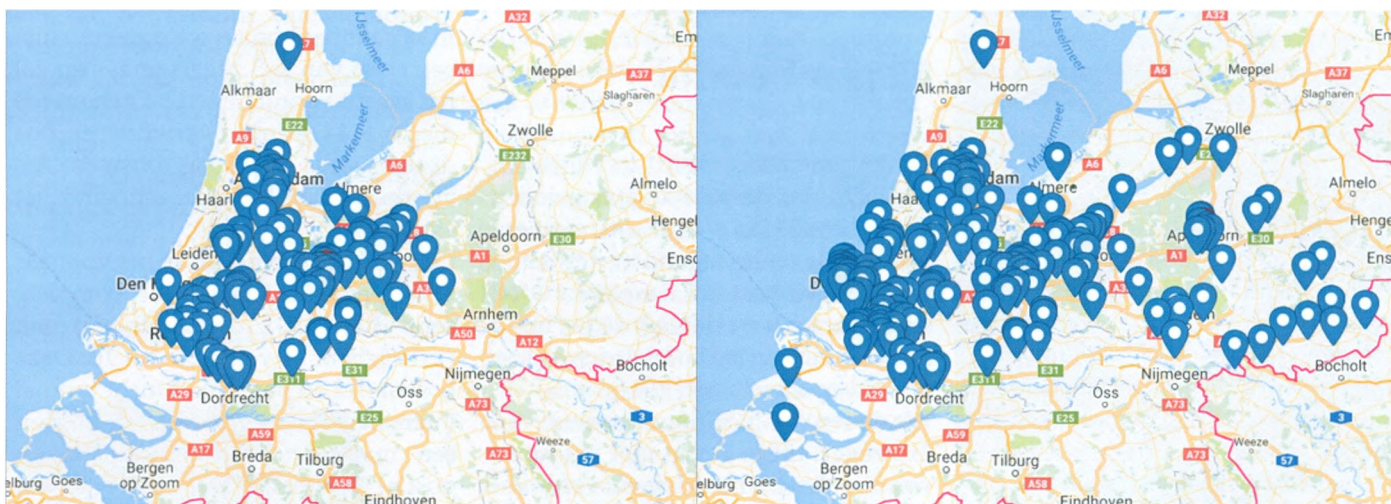

afb 1 Port-betaald-zegel

Particuliere post: postpunten en postzegels

In oktober 2017 is Sandd ook op de particuliere markt actief geworden. Dat had grote gevolgen.

Allereerst moest er gezorgd worden voor plaatsen waar particulieren hun post konden inleveren, want de oranje brievenbussen van PostNL mochten natuurlijk niet gebruikt worden. Sandd legde een eigen netwerk aan van "postpunten" door het plaatsen van

afb 3 Aantal postpunten op 15 oktober 2017 (links) en 22 oktober 2017 (rechts)

afb 5 Kerstzegel postwaardestuk

kartonnen Sandd-brievenbussen in bestaande winkels en bedrijven.

De postpunten breidden zich als een olievlek uit over Nederland, zoals te volgen was via de website van Sandd. In afbeelding 3 zien we links het aantal postpunten op 15 oktober 2017 en rechts op 22 oktober 2017.

Voor het frankeren van die particuliere post kwam Sandd met postzegels op de markt. Ze waren verkrijgbaar bij de postpunten en via Sandds eigen webwinkel. De Sandd-postzegels zijn aanmerkelijk goedkoper dan die van PostNL, zoals te zien is in de tabel met tarieven. Het ontwerp van de zegels laat echter wel te wensen over.

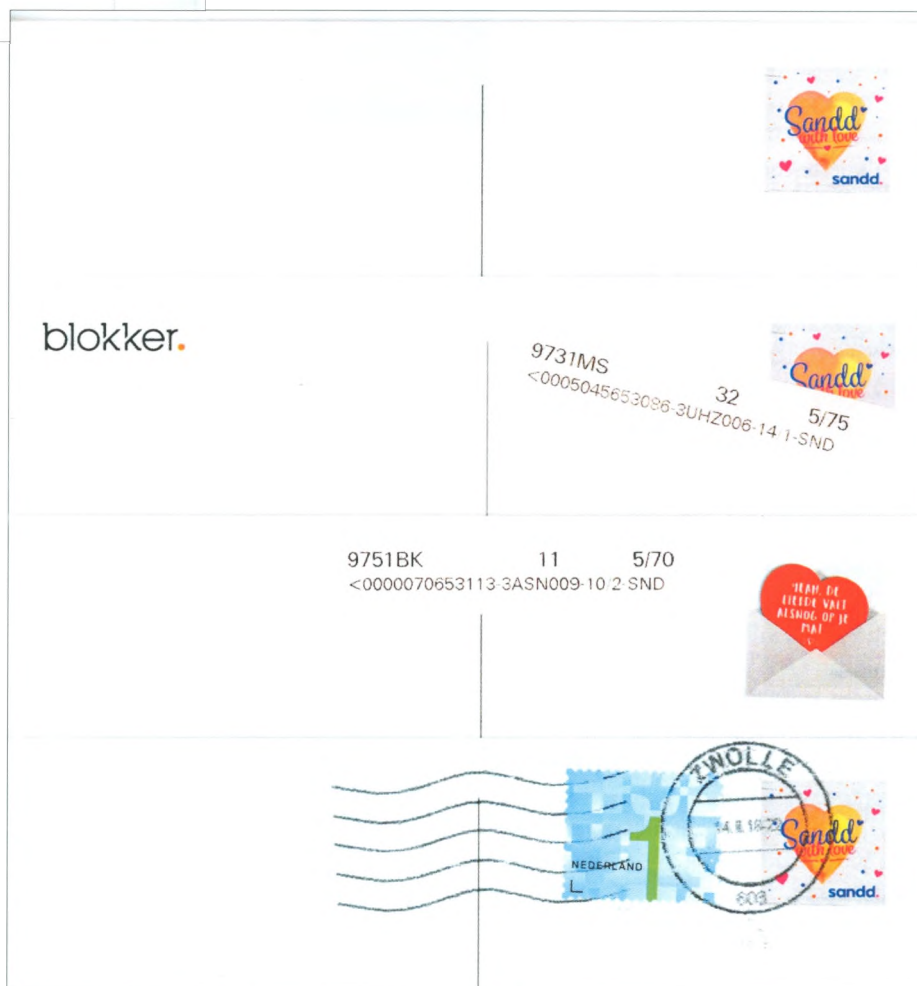
De zegels van 60 cent en 1,10 euro worden verkocht in vellen van 20 stuks, de overige zegels in vellen van 10 stuks. Veel postpunten verlenen een extra service door de zegels ook los te verkopen.

Sandd bezorgt alle post slechts twee keer per week. Extra diensten, zoals aantekenen of per expresse, zitten daarom niet in het pakket. Rouwpost wordt ook niet aangenomen, omdat

het bedrijf geen tijdige bezorging kan garanderen. Wel kent Sandd sinds enige tijd Geboortezegels (afb. 4).

Kerstzegels

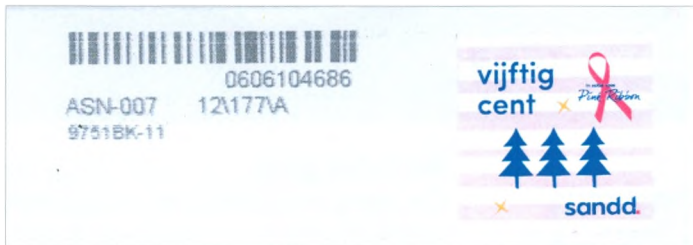
Om meer bekendheid en een grotere vinger in de pap te krijgen op de particuliere markt, werd eind 2017 een actie op touw gezet: goedkope kerstzegels van 50 eurocent. De decemberzegels van PostNL kostten op dat mo-

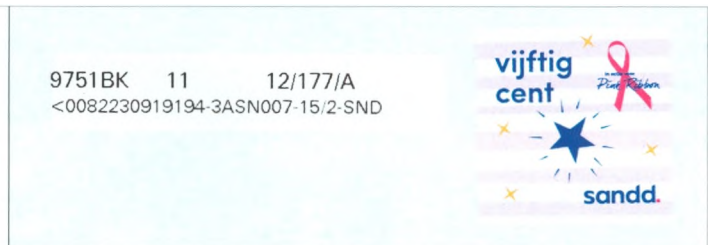
afb 6 De valentijnskaarten in samenwerking met Blokker

Tarieven 2019

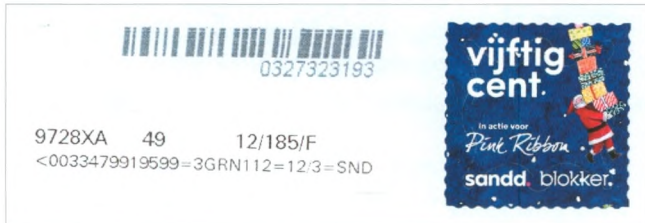
Binnenland			Buitenland		
Gewicht	Sandd	PostNL	Gewicht	Sandd	PostNL
0 – 20 gram	€ 0,60	€ 0,87	0 – 20 gram	€ 1,10	€ 1,45
21 – 50 gram	€ 1,10	€ 1,74	21 – 50 gram	€ 2,20	€ 2,90
51 – 100 gram	€ 1,55	€ 2,61	51 – 100 gram	€ 3,30	€ 4,35
101 – 250 gram	€ 2,00	n.v.t.	101 – 250 gram	€ 5,40	n.v.t.
101 – 350 gram	n.v.t.	€ 3,48	101 – 350 gram	n.v.t.	€ 8,70
251 – 2000 gram	€ 3,40	n.v.t.	251 – 2000 gram	€ 8,80 (Europa) € 10,80 (rest v.d. wereld)	n.v.t.
351 – 2000 gram	n.v.t.	€ 4,35	351 – 2000 gram	n.v.t.	€ 9,80 (Europa 1) € 12,60 (Europa 2) € 15,50 (rest v.d. wereld)

afb 7 Geprinte code

afb 8 Codesticker

afb 9 Geprinte code plus codesticker

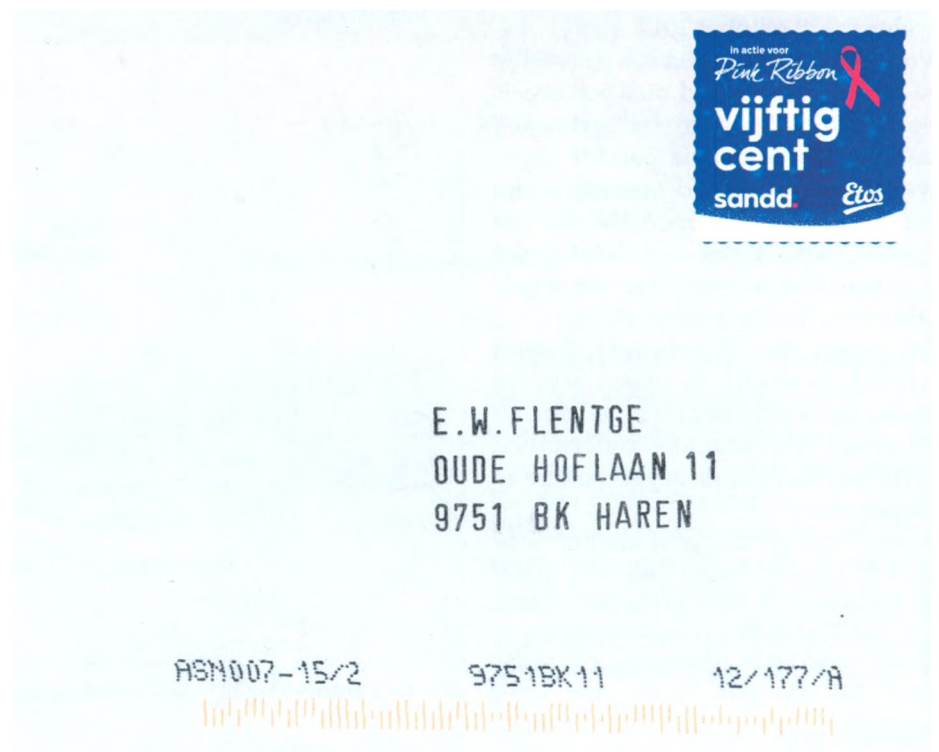
ment 73 eurocent. Voor de actie werd gebruik gemaakt van tijdelijke postpunten bij de firma Blokker, die een landelijk netwerk van winkels heeft. Op plaatsen waar geen postpunt of Blokkerwinkel in de buurt was, mochten de verzenders de brieven/kaarten ook inleveren bij hun Sandd-postbode. De postbezorgers van Sandd werden gestimuleerd om kerstzegels aan de man te brengen. Hiervoor mochten ze niet langs de deuren gaan, maar ze mochten wel kerstzegels verkopen aan kennissen en vrienden. Voor ieder verkocht velletje zegels ontvingen zij een bonus.

Om de kerstzegels nog sympathieker te maken werd voor iedere verkocht velletje een bedrag gestort op de rekening van Pink Ribbon, een actie tegen borstkanker.

Sandd bood via de website de mogelijkheid om prentbriefkaarten met een persoonlijk tekst laten printen, die verstuurd werden in enveloppen met een opgedrukte postzegel (afb. 5). Die enveloppen kunnen we rekenen tot de postwaardestukken.

In 2018 werd de kerstzegelactie herhaald in samenwerking met Blokker en nu ook met drogisterij Etos. Er verschenen nieuwe kerstzegels; voor beide winkelketens was er een velletje met de eigen naam op de zegels.

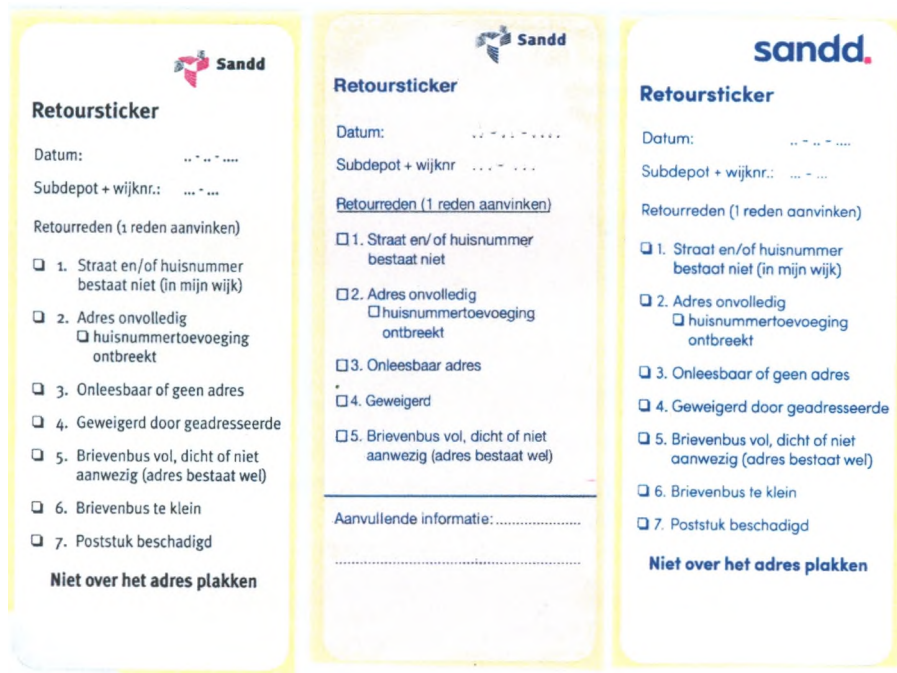
In de Blokker- en Etos-winkels stonden kartonnen brievenbussen voor deze post. Op de bus stond: *Kerstpost gepost in een Blokker bus, op de woensdag voor Kerst voor 12.00 uur gepost, wordt nog voor Kerst bezorgd.* Deze post dien-

afb 10 Brief met geprinte code plus een roze (PostNL?)-streepjescode

afb 11 (links) Codesticker en stempel
afb 12 (rechts) Sticker met F-PC code

afb 13 Retourstickers

de de maandag erop voor de kerstdagen met een extra bestelronde bezorgd te worden. Dat is in de praktijk ook gebeurd. Op de bewuste woensdag heb ik post om 11.45 uur in de bus bij Blokker gedaan. Tot mijn verbazing hoorde ik dat de bus reeds voor 11 uur was geleegd. Met als gevolg... u raadt het al.

Problemen met Sandd-post

Er bleken meer aanloopproblemen te zijn: daarover hebben in de pers diverse artikelen gestaan. Maar klachten met betrekking tot de postbezorging kun je ook over PostNL op het internet vinden. Sandd is met de professionele marktonderzoeker GfK in zee gegaan om de kwaliteit van de postbezorging te onderzoeken. Daartoe wordt er testpost gemaakt en moeten de panelleden van GfK feedback geven wanneer ze de post hebben ontvangen. Hierbij wordt echter alleen de distributie en bezorging getest. De brieven

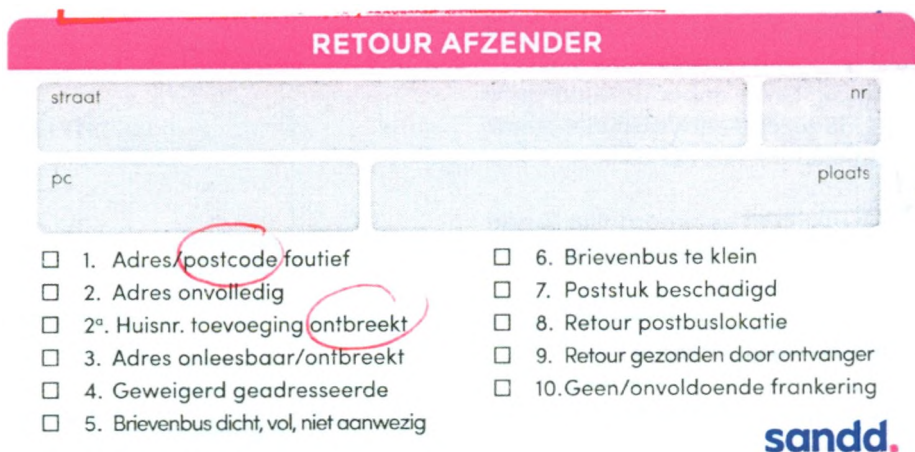

afb 15 Magazinekaart

Sandd voerde samen met Blokker een eigen actie: een wenskaart met korting bij Blokker, die men kon versturen naar een vriend of beminde. De kaart was voorzien van een ingedrukte Sandd-zegel. Sommige van die kaarten zaten ingevouwen in bij de Blokkerfolder. Op die exemplaren stond ook de naam Blokker links op de kaart gedrukt.

De kaarten moesten vóór zaterdag 10 februari 2018 in de speciale Sandd-brievenbus in een Blokkerfiliaal gepost worden. In afbeelding 6 staan boven elkaar afgebeeld:

- een ongebruikte kaart met zegel
- een gelopen kaart met de naam Blokker linksboven
- een gelopen kaart met een codesticker over de zegel
- een kaart die na Valentijnsdag verstuurd is via PostNL, gefrankeerd met een postzegel van dat bedrijf

afb 14 Retoursticker

worden niet willekeurig in allerlei - brievenbussen van Sandd gepost. De auteur van dit artikel werkt aan het onderzoek mee.

Valentijnsdag: gratis kaarten

PostNL-brieven konden op Valentijnsdag 2018 gratis verstuurd worden met de afdruk van een kus op de brief.

Ook bij acties in sommige plaatsen en tijdens beurzen werden voorgefrankeerde prentbriefkaarten weggegeven met ingedrukt zegel. Dat zijn allemaal postwaardestukken. Echt gelopen zijn ze moeilijk te vinden.

Postverwerking bij Sandd

Voor het sorteren en bezorgen van post wordt bij Sandd een aparte code gebruikt. Elk afzonderlijk poststuk moet gecodeerd zijn. Die codering, meestal beginnend met een haakje (<) en eindigend met de letters SND, bevat onder meer informatie over de wijk en het bezorgadres. Soms staan de postcode en het huisnummer erboven in leesbare vorm.

Sommige grote klanten van Sandd printen die code zelf op hun uitgaande post voordat ze die aanleveren aan Sandd, maar vaak wordt post pas bij Sandd zelf gecodeerd. Bij post van

afb 17 Fantasie frankeringen uit een velrand

particuliere afzenders is dat altijd het geval. Enkele voorbeelden:

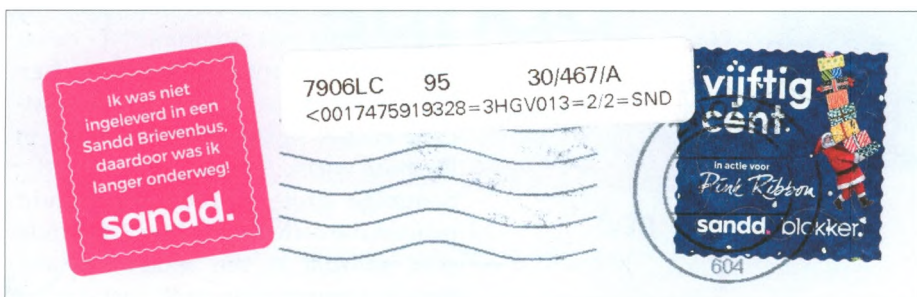
1. Geprinte code naast de Sandd-postzegel (afb. 7)
2. Codeersticker naast de Sand-postzegel (afb. 8)
3. Geprinte code plus codeersticker naast de Sand-postzegel (afb. 9).
4. Geprinte code plus een roze (Post NL?-)streepjescode onder op een brief met een Sand-postzegel (afb. 10).
5. Codeersticker onder de Sand-postzegel; de zegel is ontwaard met blauw Sandd-stempel (afb. 11).

Ik heb nog geen antwoord van Sandd over deze verschillende werkwijzen. Weet iemand meer?

Tijdens een excursie bij Sandd op 24 april van dit jaar, leerden wij als deelnemers dat de stickers met de hand op de poststukken geplakt worden. Alle deelnemers kregen twee briefkaarten met een postzegel van 60 cent erop geplakt om zelf te adresseren en via een computer te coderen. Creatief als we waren, leverde dit ook rariteiten op. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als je een niet-bestaande postcode invult voor de kaart die je naar jezelf stuurt? Dat levert een sticker op met F-PC code (Foute PostCode) (afb. 12).

Wat kent Sandd nog meer

Sandd kent ook retourstickers voor onbestelbare post. Het logo en de tekst op deze stickers zijn door de jaren heen aangepast (afb. 13 en 14).

afb 19 Sandd post in de PostNL brievenbus gegdaan met roze Sandd sticker

afb 18 Sandd post in de PostNL brievenbus gedaan met 2 witte Sandd stickers

<0002533180866=H=GRN089=.2*2=3/2=SND 106 1	02533
Retouradres Schalmei 5, 4876 VC Etten-Leur	
<0002547180861=H=GRN112=.1*1=12/3=SND 107 1	02547
Retouradres Schalmei 5, 4876 VC Etten-Leur	
<0005817180864=H=UHZ064=.2*2=11/2=SND 243 2	05817
Retouradres Schalmei 5, 4876 VC Etten-Leur	
<0007632180861=H=LEK072=.1*1=9/1=SND 319 3	07632
Retouradres Schalmei 5, 4876 VC Etten-Leur	
<0000426180865=H=ASN007=.1*1=15/2=SND 18 1	00426
Retouradres Schalmei 5, 4876 VC Etten-Leur	

afb 16 Sandd coderingen met plaatsnaam aanduidingen

Geheel nieuw is de verzending van het Maandblad Filatelie. Dat wordt sinds 1 januari 2019 verzonden met Sandd. Als adresetiket is een "magazine-kaart" aangemaakt voorzien van een ingedrukte Sandd-postzegel met een

waarde van € 1,55. Een nieuw particulier postwaardestuk? Dit zegelbeeld zal iedere maand verwijzen naar een actueel filatelistisch evenement. In februari was dat Novio-Fair (afb. 15). De zegel is niet ontwaard met een handstempel maar met een geprint "stempel". Het ontwaarden van zegels met stempels past Sandd overigens vrijwel niet toe.

Naast het bovengenoemde sorteercentrum in Apeldoorn heeft Sandd vele distributie / sorteercentra. In elke Sandd-codering staat een drietal letters als plaatsaanduiding. GRN is Groningen, ASN is Assen, UHZ is Uithuizen, LEK is Leek, enzovoorts (afb. 16). Er schij-

nen meer dan 130 van die centra te zijn; we zouden graag een lijst willen zien. Dat de sorteermachines niet erg selectief zijn blijkt wel uit de fantasiefrankering van afbeelding 17. De "postzegels" zijn stukjes tekst uit de rand van het velletje. Gewoon bezorgd, want strafport kent Sandd (nog) niet.

Sandd en PostNL

Uit de verzamelde poststukken blijkt dat er in de praktijk al samenwerking is tussen Sandd en PostNL. Post die in de verkeerde brievenbus wordt gede-

poneerd, wordt aan het andere bedrijf overgedragen en alsnog verwerkt. Soms kom je daar mooie voorbeelden van tegen (afb. 18 en 19).

PostNL gaf aan in 2019 te willen fuseren met Sandd en het bedrijf te willen kopen. De instanties die dat moeten beoordelen, hebben daarvoor nog geen groen licht gegeven. Mocht de fusie doorgaan dan zal PostNL de Sandd-postzegels afschaffen, aldus de hoogste baas van PostNL. We wachten af.

Voor filatelisten is er nog veel uit te zoeken aan het sorteer- en bezorgproces van Sandd. Een beetje medewerking van Sandd zou geweldig zijn. Door een bezoek aan het hoofdsorteercentrum te Apeldoorn hebben we al wel veel kunnen leren.

Is Sandd-post verzamelwaardig? De verzamelaar zal het bepalen.

Ik blijf de ontwikkelingen voor u volgen.

Ernst Flentge